

קריאה יקרה

העולם, עיתון שובניסטי, צועק הידד ומנגן על נימית של מלחמה נוקם. כי זהו מה יצא ההמונים רוצים לשמוע. העולם הזה יצא לשבור כלל זה. הוא רצה להיות עיתון שחרש-שלו, מחנך לקיומה, ובכל זאת פונה להמונים ונשען עליהם.

לצורך זה גיבש העולם הזה את שיטת ה"שער האחורי" — עליה מגיע לו פאסט ער למי בלעדי. היא באה לפצות את העיתון על שתי הבעיות גם יחד: על קטנות השוק ה"מקומי" לגבי עיתון המבוסס על שיטה עיתון נאית יקרה ומסופעת, ועל הרצון להיות ה"עיתון הממוני היחיד בעולם, הרוגל בדיעות מתקדמות יוצאות-דופן ובחלקן בלתי-פופר לאריות.

***

לא פעם הסברנו בעיות אלה לעמיתים, שבאו אלינו מרחבי העולם — העורכים וה"כתבים של שבועונים חדשות דומים, שכולם למדו מן הדוגמה המקורית של טיים.

כל העמיתים האלה הבינו בעיות אלה, ובשעת-צורך גם עזרו לנו. כאשר הצגנו את רשימתנו לבהירות, בעיקבות המשבר של חוק לשון הרע, זכינו לכתבות אהדות בול-

ההנרי ריבנסון לום, שהלך השבוע לעולמו, היה חלק כלשהו גם בהעולם הזה. כי לום הוא שהמציא, יחד עם חברו את הסיגנון שהתפרסם מעל עמודי עיתונו: טיים. היה זה סיגנון חדש בעיתונות העולמית, והוא חולל את אחת המהפכות הגדולות בתולדותיה.

כאשר ניגשה קבוצה קטנה של חיילים משוחררים, באביב 1950, להקים את המערך כת הנוכחית של העולם הזה, עמדו לנגד עיניה כמה דוגמות מעיתונות העולם. בראש הרשימה עמד השבועון טיים, שאו היה עוד בלתי-ידוע לגמרי בישראל. רצינו להקים מעין טיים ישראלי, בשינויים מסויימים.

***

מאז נקראנו פעמים רבות "טיים הישראלי".

כי אכן אימצנו לעצמנו כמה מתכונות ה"סיגנון של טיים, ועיבדנו אותן לפי צורכי השפה העברית והמציאות הישראלית. בין השאר, אפשר לזקוף על חשבון טיים את התכונות הבאות של העולם הזה:

- חלוקת החומר לפי מדורי נושאים. (במדינה, בעולם, במרחב, קולנוע, וכ"ו.) ש"ט זה זו לא היתה קיימת בעולם לפני טיים, ולא היתה קיימת בארץ לפני העולם הזה.
- סיגנון-כתיבה המעמיד במרכז כל רשימה את האדם.
- שיטת-הבעה שאינה מפרידה בין ה"עובדות לבין הערכתן. לום היה הראשון שטען, בניגוד לאמונה שהיתה עד אז מקור דשת, כי גיבוב של עובדות ללא פרשנות מסוכנת אינה יוצרת תמונה אמיתית.
- שיכתוב החומר לשם השגת סיגנון אחיד.

א"י-החתמת הרשימות כדי להדגיש כי כל המוגש בשבועון הוא פרי עבודה של צוות.

- המצאת מילים המצטרפות לסיגנון חדש. מכיוון שלא יכולנו לתרגם את המילים של טיים, יצרנו במרוצת השנים עשרות מ"ל מושגים, כגון: אמרגן, חשפנית, טיפשי עשרה, כתבלב, חללית, אופנאית, מתצאית, וכ"ו. יתכן שבסופו של דבר השפענו על השפה העברית יותר מכפי שהשפיע טיים על האנגלית.

ובעיקר, כמוכך: הכתיבה המתומצמת, גור ש"ת העובדות, המנופה מכל מליצה. מבחינה זו היתה מהפכת העולם הזה בישראל גדולה הרבה יותר ממהפכת טיים בעיתונות האנגלית סאכסית, שגם קודם לכן לא היתה מליצתית.

***

העומת הדמוני, בולטים ההבדלים. בי עיקר שנייה: הקו המדני של העולם הזה, והשער האחורי שלו. הם קשורים קשר עז זה בזה.

כי טיים השיג תפוצה עצומה — אך תפוז צת העולם הזה עלתה עליה. כמוכך מבחינה יחסית: אם משווים את מספר דוברי-האנגלית לית. בצפון-אמריקה למספר דוברי העברית בישראל, תפוצתו עלתה מבחינה זו פי שניים על זו של טיים.

אולם זהו עניין יחסי — ואילו לבריאות העיתון קובעים המספרים המוחלטים. טיים הגיע למיליונים, אנתנו רק לרבעות.

טיים הפך לעיתון עשיר מופלג, שלא היה זקוק לחסוי איש, אלא היווה בסיס לאימפריה כלכלית עצמאית עצומה. ואילו העולם הזה עמד בפני הצורך לבסס על תפוצה של ארץ קטנה שיטות עיתונאיות, המתאמות למדינה של קרוב ל-200 מיליון.

זאת ועוד: כדי להגיע לתפוצה אדירה זו, נכנע טיים לדעת-הקהל. עם ייסודה, היה שבועון ליברלי ומתקדם. ברבות הימים הלך ימינה, הגיע כמעט לקצה. הוא הפך עיתון שובניסטי מובהק, מסיף למלחמה, ריאקציוני בענייני כלכלה. ומז"מ תמך בגולדווסר, והוא נושא באחריות רבה ליצירת ההיסטריה האנטי-קומוניסטית המטרופת, שהביאה לי- תקופת מקראתי (אם כי לא תפך במקראתי עצמו).

זהו כללי-ברזל: עיתון המוני הוא, בכל

הנרי לום *

טות בכל שבועוני-החדשות בעולם, כגון ניווויק האמריקאי, לאנספרס הצרפתי ו"דר שפינג הגרמני.

רק שבועוני-חדשות אחד נאלם, ולא הק"ד יש לנו אף מילה אחת. היה זה טיים עצמו. אמנם שלח לנו כמה פעמים את כתביו, ש"ד ערכו כתבות מפורסות עלינו. ואמנם נקשרו ובין כמה מעורכיו. אבל אף אחת מן הכתבות לא פורסמה מעולם.

מדוע?

מפני שטיים, הריאקציוני והבטחוניסטי, לא יכול היה לסלוח לנו את עמדתנו-הנייטרליסטית שית במלחמה הקרה. האנטי-קומוניזם של הנרי לום, שהגיע כמעט לממדי פולחן דתי, לא יכול היה להשלים עם עיתון המתייחס בלי מורא, בלי משוא-פנים, גם אל המאבק האמריקאי-שובניסטי בעולם.

איש כפי

על שער דימויו של טיים.

תזכיר

• **"תיק הזק ובטוח".** שבוע לאחר שהודיע העולם הזה (1959) על כוונתו של ח"כ אורי אבנרי לתבוע לדין את השבועון הצרפתי אוריאקוט, על הוצאת דיבה, הגישה עורכת-הדין זיזיל חאלמי את התביעה לבית-משפט פריסאי. הפרקליטה היהודית, שהיתה מפעילות המאבק האלג'ירי לעצמאות, התפרסמה בהגנתה על לוחמת השיחרור האלג'ירית ג'מילה ביפאשה, הודיעה כי היא משוכנעת "שיש לנו תיק חזק ובטוח, ואין ספק שנזכה במשפט, והשבועון שהוציא דיבת אבנרי רעה ייאלץ לשלם סכום הגון להעולם הזה וכן קנס גבוה לאוצר הצרפתי."

התוכלו לזרוק יותר מסכין לזוח
אשר לא לחוש בו כזמן הלוח?

"אדיסון"

עונה על כל דרישותיך
הודות לתהליך ייצורו הטרומו-כימי
T C 7

על כל פנים
"אדיסון" יותר נעים

הוצאת "רמדור" בע"מ מגישה:

היפנוזה

ספר חדש אודות
"טיכול היפנוטי וחורת הסוגסטיה"

מאת המהפנט אלי וואהל

לאחר "היפנוזה שיטתית" (9.75), ו"טלפטיה בחיי יום יום" (4.80), מחקר מעמיק נוסף לרכישת תורת ההיפנוזה והסוגסטיה.

הפצה ראשית: "רמדור" בע"מ, יצחק שדה 36, ת.ד. 2430. להשיג בכל חנויות הספרים בארץ, או על-ידי משלוח סך (9.75) 4.80 לת"ד 2430, ת"א. המשלוח על השבוננו.

גיורא גודיק מציג

קזבלן

איש למאנשה
Man of La Mancha
KAZABLAN

<p>מחזה מוסיקלי מקורי באולם "אלהמברה"</p> <p>כל ערב ב-8.30</p> <p>במוצ"ש ב-6.30 וב-9.30</p> <p>בימי ד' גם הצגת מנחה ב-4.30</p> <p>כרטיסים ב"רוקוקו", ביתר המשרדים ובקופת "אלהמברה"</p>	<p>דרמה מוסיקלית באולם "נחמני"</p> <p>כל ערב ב-8.30</p> <p>במוצ"ש ב-7 וב-9.30</p> <p>כרטיסים ב"רוקוקו", ביתר המשרדים ובקופת "נחמני"</p> <p>למבוגרים בלבד מגיל 16</p>
--	--

העולם הזה, שבועון החזשות הישראלי המערכת והמנהלה: תל-אביב, רח' קרליבך 12, טלפון 301345, ת.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרט • דפוס משה שהם בע"מ, תל-אביב, רח' פיז 6 • גולפות: צינוקוגרפיה כספי בע"מ. • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.